

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра теорії і методики олімпійського та професійного спорту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
завідувач кафедри ТМОПС
 П.І. Ладика
“01” вересня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Галузь знань:	А Освіта
Спеціальність:	А7 Фізична культура і спорт
Освітня програма:	Фізична культура і спорт

2026 – 2027 навчальний рік

Робоча програма **«Науково-педагогічна практика»** для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта зі спеціальності А7 Фізична культура і спорт.

Розробники:

В. І. Шандригось – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри теорії і методики олімпійського та професійного спорту Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

П.І. Ладика – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, завідувач кафедри теорії і методики олімпійського та професійного спорту Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Фізична культура і спорт
2	Спеціальність	A7 Фізична культура і спорт
3	Галузь знань	A Освіта
4	Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
5	Форма навчання	Денна/заочна
6	Статус дисципліни	Обов'язкова
7	Мова навчання	Українська
8	Рік підготовки	2
9	Семестр	3
10	Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	9 кредитів
11	Загальна кількість годин	270
12	Кількість змістових модулів	5
13	Аудиторні заняття (год.)	Денна форма – 40, заочна форма – 40
14	Лекції (год.)	Не передбачені програмою практики
15	Семінарські заняття (год.)	Денна форма – 40, заочна форма – 40
16	Самостійна робота студента (год.)	Денна форма – 230, заочна форма – 230
17	ІНДЗ	Звіт про проходження практики
18	Форма підсумкового контролю	Диференційований залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 15/85

для заочної форми навчання – 15/85

2. Мета навчальної дисципліни

Метою науково-педагогічної практики є набуття здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності A7 Фізична культура і спорт досвіду самостійної науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти, поглиблення знань з педагогіки та методики викладання спортивно-педагогічних дисциплін, а також формування практичних умінь науково-дослідної роботи в межах виконання кваліфікаційної роботи магістра. Дисципліна є завершальним етапом практичної підготовки в структурі освітньої програми «Фізична культура і спорт» і забезпечує безпосередній зв'язок теоретичної підготовки з реальними умовами науково-педагогічної та науково-дослідної діяльності.

3. Компетентності та результати навчання

Запропонований курс сприяє формуванню таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1 – здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК2 – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6 – здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1 – здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень.

СК3 – здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК6 – здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.

Відповідно до матриць розділів 4 і 5 освітньої програми «Фізична культура і спорт» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А7 Фізична культура і спорт, ОК14 «Науково-педагогічна практика» забезпечує досягнення здобувачами таких результатів навчання:

ПРН1 – аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.

ПРН2 – приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

ПРН4 – зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН5 – розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

ПРН6 – відшуковувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.

ПРН9 – розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

ПРН 10 – Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальні дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» (ОК2), «Методика наукових досліджень у фізичній культурі і спорті» (ОК6) та «Методика викладання дисциплін професійної підготовки» (ОК7), а також практична підготовка в межах «Виробничої практики» (ОК13) є пререквізитами до освітнього компонента «Науково-педагогічна практика». Вони формують теоретичні знання з педагогіки вищої школи, методології наукового дослідження та методики викладання, а також первинний практичний досвід, необхідні для самостійного виконання завдань науково-педагогічної практики.

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організаційна робота

Участь в установчій конференції з поясненням мети, завдань і змісту практики. Співбесіда з деканом факультету, завідувачем випускової кафедри, викладачами. Ознайомлення з навчальним і спортивним комплексом бази практики, матеріально-технічною базою, спортивними залами та обладнанням. Складання індивідуального плану роботи на період практики, ведення щоденника практики. Участь у зборах і нарадах з керівником практики, у підсумковій конференції та захисті практики.

Змістовий модуль 2. Навчально-методична робота

Ознайомлення з навчально-методичною документацією кафедри бази практики, веденням документації навчально-виховного процесу. Відвідування академічних занять викладачів і практикантів з подальшим обговоренням. Розробка планів-конспектів занять, самостійне проведення практичних (семінарських) і, за завданням відповідального викладача, лекційних занять. Проведення тестування рівня підготовленості студентів на початку й наприкінці практики. Контрольне проведення заняття з розгорнутим планом-конспектом.

Змістовий модуль 3. Наукова робота

Контроль виконання затвердженого на початку навчання індивідуального графіка магістерської роботи в частині завдань, що припадають на період практики: завершення написання й оформлення тексту кваліфікаційної роботи, підготовка роботи до подання на зовнішню рецензію, підготовка доповіді та ілюстративного матеріалу до захисту, участь у попередньому захисті кваліфікаційної роботи на засіданні кафедри. Ознайомлення з науковими напрямками роботи бази практики та науково-інформаційними джерелами за спеціалізацією, формування бібліографії. Збір і обробка фактологічного та статистичного матеріалу. Оволодіння методикою аналізу статистичних даних. Апробація результатів магістерської роботи (виступи на конференціях, публікації).

Змістовий модуль 4. Виховна робота

Охорона та зміцнення здоров'я студентської молоді, виховання особистості студентів під час занять. Проведення індивідуальних і групових виховних бесід, участь у навчально-виховному процесі та змаганнях, контроль відвідування й успішності. Обговорення результатів змагань різного масштабу. Участь у суспільно корисній праці (ремонт інвентарю, впорядкування спортивних приміщень).

Змістовий модуль 5. Завершальний етап і підведення підсумків практики

Обговорення результатів проведених відкритих занять. Підготовка письмового звіту та щоденника практики за результатами проходження практики. Оформлення повного пакета звітної документації. Захист звіту про проходження практики на засіданні комісії кафедри.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів	Кількість годин: денна форма			Кількість годин: заочна форма		
	усього	практ.	сам.роб.	усього	практ.	сам.роб.
Змістовий модуль 1. Організаційна робота	36	6	30	36	6	30
Змістовий модуль 2. Навчально-методична робота	84	14	70	84	14	70
Змістовий модуль 3. Наукова робота	78	8	70	78	8	70
Змістовий модуль 4. Виховна робота	36	6	30	36	6	30
Змістовий модуль 5. Завершальний етап і підведення підсумків практики	36	6	30	36	6	30
Усього годин	270	40	230	270	40	230

5.3. Теми лекцій

Програмою науково-педагогічної практики лекційні заняття для здобувачів не передбачені; підготовка й проведення лекційних занять зі студентами бази практики здійснюється здобувачем самостійно за завданням відповідального викладача (див. підрозділ 5.4).

5.4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Ознайомлення з базою практики та складання індивідуального плану роботи	6	6
2	Проведення практичних (семінарських) і лекційних занять під керівництвом викладача-наставника	14	14
3	Консультації з науковим керівником, апробація результатів дослідження	8	8
4	Проведення виховних заходів і бесід зі студентською групою	6	6
5	Підготовка до захисту й захист звіту про проходження практики	6	6
Всього годин		40	40

5.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Ведення щоденника практики, оформлення індивідуальної залікової документації	30	30
2	Розробка планів-конспектів занять і навчально-методичної документації	70	70
3	Опрацювання наукових джерел, збір і обробка емпіричного матеріалу магістерської роботи	70	70
4	Аналіз результатів виховної роботи, підготовка матеріалів до звіту	30	30
5	Оформлення письмового звіту, щоденника практики та супровідної документації	30	30
Всього годин		230	230

5.6. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

Індивідуальне навчально-дослідне завдання виконується у формі письмового звіту про проходження практики обсягом 10–15 сторінок, що включає аналіз виконаної організаційної, навчально-методичної, наукової та виховної роботи, а також щоденник практики. Орієнтовна тематика розділів звіту й супровідних матеріалів:

- Аналіз ефективності методів викладання спортивно-педагогічних дисциплін у закладі вищої освіти (на базі практики).
- Розробка робочої програми спецсемінару за темою магістерського дослідження.
- Науково-методичний аналіз навчальної програми дисципліни кафедри бази практики.
- Апробація результатів магістерського дослідження у формі наукової доповіді чи публікації.
- Аналіз досвіду організації виховної роботи зі студентською групою на базі практики.

6. Форми та методи навчання

Форми навчання: індивідуальна практична робота здобувача під керівництвом наукового керівника та керівника практики від бази практики; консультації (індивідуальні та групові); самостійна робота; ведення щоденника практики; підготовка та проведення практичних, семінарських і лекційних занять під наглядом викладача-наставника; участь в установчій і підсумковій конференціях.

Методи навчання: методи безпосереднього педагогічного спостереження й аналізу навчальних занять; метод самоаналізу (рефлексії) власної педагогічної діяльності; метод проєктів (розробка робочої програми спецсемінару, планів-конспектів занять); методи наукового дослідження (аналіз літератури, збір і

статистична обробка емпіричних даних) у межах виконання магістерської роботи.

Проходження практики сприяє формуванню м'яких навичок здобувачів: публічний виступ і донесення матеріалу до аудиторії (проведення занять) розвиває комунікативні навички та впевненість у спілкуванні з аудиторією; самостійне планування індивідуального графіка практики й магістерського дослідження формує навички тайм-менеджменту; аналіз і самоаналіз проведених занять розвиває критичне мислення й здатність до конструктивної саморефлексії; взаємодія з керівництвом, викладачами та студентською групою бази практики розвиває навички командної роботи та професійної комунікації.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі проходження практики використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- щоденник практики;
- індивідуальний план роботи;
- плани-конспекти проведених практичних (семінарських) і лекційних занять;
- протоколи результатів тестування рівня фізичної підготовленості студентів;
- сценарій підготовленого спортивно-оздоровчого заходу;
- зведений протокол результатів проведеного дослідження;
- письмовий звіт про проходження практики;
- характеристика здобувача від бази практики;
- усний захист звіту перед комісією кафедри.

8. Форми контролю

Поточний контроль здійснюється керівником практики від кафедри та керівником від бази практики шляхом періодичної перевірки ведення щоденника практики, виконання індивідуального плану роботи, відвідування консультацій та якості проведених практичних і лекційних занять.

Проміжний контроль не передбачений окремо від поточного, оскільки зміст практики поділяється на змістові модулі, виконання яких послідовно фіксується у щоденнику практики.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку – прилюдного захисту звіту про проходження практики на засіданні комісії кафедри теорії і методики олімпійського та професійного спорту в термін, визначений графіком освітнього процесу.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку у термін, визначений графіком підсумкового контролю.

9. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Поточне оцінювання (за змістовими модулями, максимум 50 балів)

Оцінювання виконання завдань кожного змістового модуля здійснюється керівником практики на основі записів у щоденнику практики та якості підготовлених

матеріалів. Оскільки змістові модулі відображають різні за характером види діяльності практиканта, критерії деталізовано окремо для кожного модуля відповідно до максимальної кількості балів, передбаченої розподілом балів.

Змістовий модуль 1. Організаційна робота (максимум 8 балів)

Своєчасність і повнота участі в установчій конференції, співбесідах з деканом і завідувачем кафедри, ознайомлення з базою практики – до 2 балів; якість складеного індивідуального плану роботи на період практики (чіткість формулювання завдань, реалістичність термінів) – до 3 балів; повнота й системність ведення щоденника практики на організаційному етапі – до 2 балів; активність участі у зборах і нарадах з керівником практики – до 1 бала.

Змістовий модуль 2. Навчально-методична робота (максимум 14 балів)

Якість аналізу відвіданих академічних занять викладачів і практикантів – до 2 балів; якість розроблених планів-конспектів практичних (семінарських) занять – до 4 балів; методична грамотність, володіння матеріалом і контакт з аудиторією під час самостійного проведення занять – до 5 балів; якість проведення тестування рівня підготовленості студентів на початку й наприкінці практики та аналіз динаміки результатів – до 2 балів; якість контрольного заняття з розгорнутим планом-конспектом – до 1 бала.

Змістовий модуль 3. Наукова робота (максимум 13 балів)

Своєчасність і повнота виконання пунктів індивідуального графіка магістерської роботи, що припадають на період практики (завершення тексту роботи, підготовка до зовнішньої рецензії та попереднього захисту) – до 3 балів; повнота сформованої бібліографії за темою дослідження (актуальність і кількість опрацьованих джерел) – до 2 балів; якість збору й обробки фактологічного та статистичного матеріалу – до 4 балів; володіння методикою аналізу статистичних даних – до 2 балів; факт і якість апробації результатів дослідження (виступ на конференції, публікація) – до 2 балів.

Змістовий модуль 4. Виховна робота (максимум 8 балів)

Змістовність і педагогічна доцільність проведених виховних бесід – до 3 балів; активність участі в навчально-виховному процесі та супроводі змагань – до 2 балів; якість аналізу результатів змагань і виховної роботи – до 2 балів; участь у суспільно корисній праці – до 1 бала.

Змістовий модуль 5. Завершальний етап і підведення підсумків практики (максимум 7 балів)

Якість обговорення результатів проведених відкритих занять, здатність до самоаналізу й урахування зауважень – до 2 балів; повнота, структурованість і аргументованість підготовленого письмового звіту – до 3 балів; якість оформлення щоденника практики та супровідної звітної документації – до 2 балів.

ІНДЗ – звіт про проходження практики (максимум 20 балів)

Повнота відображення виконаної роботи за всіма змістовими модулями – до 8 балів; якість аналізу та самоаналізу проведених занять і власної педагогічної діяльності – до 7 балів; якість оформлення звіту й щоденника практики – до 5 балів.

Диференційований залік – захист звіту (максимум 30 балів)

Повнота й аргументованість усної доповіді про результати практики – до 12 балів; якість відповідей на запитання комісії – до 10 балів; характеристика здобувача від бази практики та висновок керівника практики – до 8 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання					ІНДЗ (звіт)	Диф. залік (захист)	Всього
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5			
8	14	13	8	7	20	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
85–89	B	добре	зараховано
75–84	C	добре	зараховано
64–74	D	задовільно	зараховано
60–63	E	задовільно	зараховано
35–59	FX	незадовільно	не зараховано
0–34	F		

10. Політика використання ІІІ в межах навчальної дисципліни

Студентам дозволяється використовувати інструменти ІІІ як допоміжний ресурс для пошуку інформації, аналізу та вдосконалення робіт, але не для повного створення завдань. Усі результати повинні бути осмислені студентом і відповідати вимогам академічної доброчесності.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- комп'ютерна та мультимедійна техніка аудиторій бази практики – для підготовки й проведення занять;
- спортивні зали, майданчики та спортивний інвентар бази практики – для проведення практичних занять і тестування фізичної підготовленості студентів;
- доступ до бібліотечних ресурсів і наукометричних баз даних – для опрацювання літератури за темою магістерського дослідження;
- сервер електронних курсів ТНПУ (Moodle).

12. Рекомендована література

Основна

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. Київ : Либідь, 1998. 560 с.
2. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи : навчальний посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ : Освіта, 2005. 396 с.
3. Воробйов М. І., Круцевич Т. Ю. Практика в системі фізкультурної освіти. Київ : Олімпійська література, 2006. 192 с.
4. Збірник програм навчальних дисциплін за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт (укладачі: Ладика П.І., Шандригось В.І., Єднак В.Д., Іваськів С.М., Корнієнко С.М., Васірук М.С., Сапрун С.Т., Клапоущак І.Д.). ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. 115 с.
5. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2004. 206 с.
6. Костюкевич В. М. Теорія і методика тренування спортсменів високої кваліфікації : навчальний посібник. Київ : Освіта України, 2009. 274 с.
7. Максименко Г.М. Спортивно-педагогічне вдосконалювання. К.: Вища школа, 1992. 293 с.
8. Марушкевич А. А. Педагогіка вищої школи. Київ : Логос, 2006. 215 с.
9. Подоляк Л. Г., Юрченко В. Г. Психологія вищої школи : навчальний посібник для магістрантів і аспірантів. Київ : Дивосвіт, 2006. 236 с.
10. Шандригось В., Ладика П., Канюка А. Інноваційні підходи до науково-педагогічної практики здобувачів вищої освіти в період воєнного стану. Актуальні питання практичної підготовки майбутніх фахівців: Матеріали міжфакультетського навчально-методичного семінару. Тернопіль: Вектор, 2024. С. 13-22.
11. Шиян Б. М., Папуша В. Г. Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах фізичного виховання і спорту : навчальний посібник. Харків : ОВС, 2005. 208 с.
12. Шиян Б. М., Вацеба О. М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. 276 с.

Допоміжна

13. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навчально-методичний посібник. Київ : Кондор, 2008. 272 с.
14. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ : Світ, 2004. 147 с.
15. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2006. 206 с.
16. Основи методології та організації наукових досліджень : навчальний посібник / за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. С. 5–105.
17. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : підручник. Київ : Знання, 2007. 317 с.

18. Теоретико-методичні основи контролю у фізичному вихованні та спорті : монографія / В. М. Костюкевич, Є. П. Врублевський, Т. В. Вознюк ; ред. В. М. Костюкевич. Вінниця : Планер, 2017. 217 с.

19. Шандригось В. І., Ладика П. І. Науково-педагогічна практика у підготовці магістрів з фізичної культури і спорту. Практична підготовка здобувачів вищої освіти в умовах воєнного стану : матеріали міжфакультетського навчально-методичного семінару. Тернопіль : Вектор, 2022. С. 12–15.

20. Шандригось В., Огнистий А., Ладика П. Організація позааудиторної роботи зі спорту на факультеті фізичного виховання ТНПУ імені В. Гнатюка. Освіта – як енергія майбутнього. Якісна освіта як фактор перемоги: матеріали крайового форуму освітян (23 жовтня 2022 р.). Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2022. С. 62-65.

21. Шандригось В., Ладика П., Бздир С. Сучасні підходи до організації та проведення виробничої практики магістрів фізичної культури і спорту. Актуальні питання практичної підготовки майбутніх фахівців: Матеріали міжфакультетського навчально-методичного семінару. Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2025. С. 13-20.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Мультимедійне забезпечення лекцій та практичних занять.
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
4. Електронні ресурси національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-resources>
5. Офіційний сайт Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. URL: <https://tnpu.edu.ua>
6. Сервер електронних курсів ТНПУ (Moodle). URL: <https://elr.tnpu.edu.ua>